

LHV Pensionifond Roheline

Majandusaasta aruanne 2023

LHV Pensionifond Roheline

Majandusaasta aruanne 01.01.2023 – 31.12.2023

Fondi nimi LHV Pensionifond Roheline
Fondi liik Lepinguline fond
Fondijuht Joel Kukemelk

Põhitegevusala Kohustusliku pensionifondi varade investeerimine, EMTAK 65301

Juriidiline aadress Tartu mnt. 2, Tallinn 10145, Eesti
Telefon (+372) 6 800 400
Faks (+372) 6 800 402

Fondivalitseja AS LHV Varahaldus
Fondivalitseja äriregistri number 10572453

Fondivalitseja juhatus Vahur Vallistu
Joel Kukemelk
Eve Sirel (alates 01.06.2023)

Audiitor KPMG Baltics OÜ

Majandusaasta aruanne sisaldab fondi tegevusaruannet, raamatupidamise aastaruannet ja selle lisasid, investeringute aruannet, tehingu- ja vahendustasude aruannet ning millele on lisatud sõltumatu vandeaudiitori aruanne raamatupidamise aastaruande kohta.

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	4
Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond Roheline 2023. a majandusaasta aruandele	6
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	7
Finantsseisundi aruanne	7
Koondkasumiaruanne	8
Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne	9
Rahavoogude aruanne	10
Raamatupidamise aastaaruande lisad	11
Lisa 1 Üldine informatsioon	11
Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest	11
Lisa 3 Finantsriskide juhtimine	16
Lisa 4 Kapitali juhtimine	24
Lisa 5 Finantsvarade ja –kohustiste õiglane väärtus	24
Lisa 6 Antud laenud	26
Lisa 7 Viitlaekumised	27
Lisa 8 Seotud osapooled	27
Lisa 9 Muud kohustised	27
Lisa 10 Bilansipäevajärgsed sündmused	27
TEHINGU- JA VAHENDUSTASUDE ARUANNE	28
FONDI INVESTEERINGUTE ARUANNE	29
SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE	35

TEGEVUSARUANNE

LHV Pensionifond Roheline on kohustusliku kogumispensioni võimaldamiseks loodud lepinguline investeerimisfond. Fondi investeerimispoliitika põhiprintsiip on osakuomanike sissetulekute väärtuse pikaajaline maksimaalne kasvamine läbi investeringute tegemise, mis on vastutustundlikud, keskkonnasõbralikud, rohelised, eetilised, jätkusuutlikud, kliimamuutuste vastased, ressursisäästlikkusele orienteeritud või muudest investeerimisvõimalustest väiksema kasvuhoonegaaside jalajäljega.

LHV Pensionifond Roheline investeerib fondi varast minimaalselt 50% indekseid järgivatesse investeerimisfondidesse, seejuures investeeritakse aktsiariskiga instrumentidesse, kinnisvarariskiga instrumentidesse, infrastruktuuri objektidesse ja omanikulaenu vähemalt 75% fondi vara väärtusest. Investeeringud, mis tehakse indekseid järgivatesse investeerimisfondidesse, on indeksi koostaja poolt markeeritud kui ESG faktoreid (environmental, social, governance) arvesse võtva indeksina, sotsiaalselt vastutustundliku indeksina, jätkusuutliku indeksina või keskkonnavalase temaatilise indeksina. Fondi arvelt tehtavad üksikinvesteeringud riskivaradesse on keskkonnavalased temaatilised investeeringud, kus vähemasti 20% ettevõtte tuludest, EBITDAst või investeeritud kapitalist peab tulema ühest järgnevatest valdkondadest – taastuvenergia ja alternatiivenergia; energiaefektiivsus; veetaristu ja – tehnoloogia; reostuse vähendamine; prügimajandus ja ümberkäitlemine; keskkonnavalased toetustegevused; vastutustundlik toidu-, põllumajandus- ja metsatööstus. Fondi arvel ei tehta üksikinvesteeringuid äriühingutesse, mis tegelevad hasartmängu-, relva-, tubaka-, alkoholi- või söetööstusega.

2023 kallines raha hind veelgi

LHV Roheline Pensionifond alustas tegevust 2020. aastal. Esimese aasta tulemus oli +95%, teisel aastal +3%, kolmandal -20% ning äsja lõppenud neljandal aastal -6%. Alates fondi asutamisest on kokku tulemus +52%. Investeeringuid teeme ja portfelli ehitame üles ca 10-15 aastase horisondiga. Viimased kaks aastat pole olnud roheinvestoritele soosivad, kuid usume, et sarnaselt esimesele kahele tegevusaastale on meil palju rohelisi aastaid ees, kuna rohepöörde trend ise on tugev ja pikaajaline.

2023. aasta teises pooles jõudsid keskpangad intresside tõstmise tsükli lõppu. Raha hinna tipp jäi oktoobrisse ja kuigi intresside langetamise ootusi on nüüd edasi lükatud, tähendab kapitaliintensiivsele rohesektorile raha hinna kallinemise lõppemine vastutuule seiskumist. Küsimus on lihtsalt, et millal asendub see pärituulega ja raha hinna odavnemisega.

Kliimalubadused koguvad koos temperatuurirekorditega hoogu

2023. aasta novembris toimus Dubais 28. kliimakonverents, kus lepidi kokku, et aastaks 2030 suurendatakse taastuvenergia tootmist maailmas 3 korda, metaani emissioonid vähendatakse nulli lähedale, gaasi põletamine puurtornide juures lõpetatakse ning tehakse investeeringuid energiatõhususe 2 kordseks tõstmiseks. Lisaks finantseeritakse suurt kliimakahjude fondi. Need kõik on sammud, mis loovad järgmiseks 5-10 aastaks rohevaldkonnas tegutsejatele soodsa pinnase. Maailm on selgelt tegemas rohelisemaid valikuid. Aga selleks on ka reaaleiline vajadus – 2023. aasta tähistas uut maakera soojarekordit ning aasta lõpus registreeriti kuust kuusse järjepanu uusi ajaloo kuiseid temperatuurirekordeid.

2023. aasta lõpu seisuga oli LHV rohelistel pensionifondidel kokku 41 erinevat investeeringut. 31% fondist oli investeeritud taastuvenergiasse, 19% elektrifitseerimisse, 14% akutehnoloogiasse, 9% energiatõhususse, 7% ringmajandusse, 5% metsa- ja põllumajandusse, 1% vesinikutehnoloogiasse ning 14% oli rahas väljamaksete tegemise ootel.

Fondi kohta määruse (EL) 2019/2088 artikli 8 lõigetes 1, 2 ja 2a ning määruse (EL) 2020/852 artikli 6 esimeses lõigus osutatud finantstoodete kohta perioodilise teabe avalikustamise vorm on kättesaadav fondivalitseja veebilehel dokumendis "Keskonnaalased ja/või sotsiaalsed omadused".

31.12.2023 seisuga oli LHV Pensionifond Rohelise maht €44 671 986.

Fondide võrdlus *	NAV 31.12.2023	NAV 31.12.2022	Osaku puhasväärtuse kasv
LHV Pensionifond Roheline	0.97122	1.02836	-5.56%
LHV Pensionifond Indeks	1.00704	0.88341	13.99%
LHV Pensionifond XL	1.96798	1.84221	6.83%
Luminor 16-50 Pensionifond	1.33853	1.17026	14.38%
Luminor PF Jätkusuutlik Tulevik, Indeks	1.11145	0.95682	16.16%
SEB Pensionifond 18+	0.85101	0.73577	15.66%
SEB Pensionifond Indeks	1.15950	0.97660	18.73%
Swedbank Pensionifond Indeks	1.08698	0.90027	20.74%
Swedbank Pensionifond 1980-89 sündinutele	1.39448	1.21807	14.48%
Swedbank PF Indeks 1990-99 sündinutele	1.18293	0.98665	19.89%
Tuleva Maailma Aktsiate Pensionifond	1.02689	0.86234	19.08%

* Võrdlevad puhasväärtused on kajastatud veebilehe www.pensionikeskus.ee (Pensionikeskus) andmete alusel. Tabelis on toodud II samba fondid, mis on tegutsenud terve 2023. aasta ja on kõrge riskitasemega. Tabelis esitatud summad on eurodes. Käesolevas aruandes toodud NAV erinevus esialgselt avaldatud NAV-st on peamiselt seotud aruande koostamise ajaks saadud täiendava informatsiooni arvesse võtmisega investeringute hindamisel (vt ka Lisa 10 Bilansipäevajärgsed sündmused).

Fondivalitseja juhatuse allkirjad LHV Pensionifond Roheline 2023. a majandusaasta aruandele

Fondivalitseja AS-i LHV Varahaldus juhatus on koostanud ja kinnitanud LHV Pensionifond Roheline 2023. a majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest, raamatupidamise aastaaruandest, investeeringute aruandest ning tehingu- ja vahendustasude aruandest.

Vahur Vallistu

Juhatuseliige

*/digitaalselt dateeritud ja allkirjastatud/***Joel Kukemelk**

Juhatuseliige

*/digitaalselt dateeritud ja allkirjastatud/***Eve Sirel**

Juhatuseliige

/digitaalselt dateeritud ja allkirjastatud/

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Finantsseisundi aruanne

(eurodes)

Varad	Lisa	31.12.2023	31.12.2022
Käibevarad			
Raha ja raha ekvivalendid	3	5 799 880	2 052 638
Finantsvarad õiglasest väärtusest muutusega läbi tulude ja kulude aruande:			
Aktsiad	3, 5	14 015 760	13 717 942
Fondiosakud	3, 5	24 165 031	28 679 594
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	3, 5	234 270	234 721
Viitlaekumised	3, 5, 7	298 728	710 835
Antud laenud	3, 5, 6	173 370	161 356
Varad kokku		44 687 039	45 557 086
Kohustised ja fondi vara puhasväärtuses			
Võlgnevus fondivalitsejale	8	15 053	16 235
Muud kohustised	9	0	225 149
Kohustised kokku v.a osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses		15 053	241 384
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuses		44 671 986	45 315 702
Kohustised ja fondi vara puhasväärtuses kokku		44 687 039	45 557 086

Lisad lehekülgedel 11 kuni 27 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Koondkasumiaruanne
 (eurodes)

	Lisa	2023	2022
Tulud			
Intressitulu		86 467	26 629
Rahalt ja raha ekvivalentidelt		56 314	1 131
Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud võlakirjadelt		19 142	19 142
Laenudelt		11 011	6 356
Dividenditulu		555 960	1 037 265
Aktsiatelt		210 533	194 402
Fondiosakutelt		345 427	842 863
Neto kasum/kahjum õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja –kohustistest		-3 583 453	-11 690 810
Võlakirjadelt		0	-718
Aktsiatelt		-1 269 409	-7 141 480
Fondiosakutelt		-2 314 044	-4 548 612
Muu finantstulu		0	163
Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest		37 778	26 005
Tulud kokku		-2 903 248	-10 600 748
Kulud			
Valitsemistasud	8	194 516	202 421
Tehingutasud		5 888	13 401
Muud tegevuskulud		4 906	4 185
Kulud kokku		205 310	220 007
Oodatav krediidikahju		-553	3 877
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus		-3 108 005	-10 824 632

Lisad lehekülgedel 11 kuni 27 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Fondi puhasväärtuse muutumise aruanne
(eurodes)

	2023	2022
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi algul	45 315 702	44 638 724
Osakute märkimisel laekunud raha	15 813 097	27 930 609
Osakute lunastamisel tasutud raha	-13 348 808	-16 428 999
Osakuomanikele kuuluv fondi vara puhasväärtuse muutus	-3 108 005	-10 824 632
Fondi vara puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	44 671 986	45 315 702
Ringluses olevate osakute arv aruandeperioodi alguses	44 055 115	34 796 929
Ringluses olevate osakute arv aruandeperioodi lõpus	46 006 771	44 055 115
Osaku puhasväärtus aruandeperioodi lõpus	0.97099	1.02861

Käesolevas aruandes toodud NAV erinevus esialgsest avaldatud NAV-st on peamiselt seotud raamatupidamise aastaaruande koostamise ajaks saadud täiendava informatsiooni arvesse võtmisega investeringute hindamisel (vt ka Lisa 10 Bilansipäevajärgsed sündmused).

Lisad lehekülgedel 11 kuni 27 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	Lisa	2023	2022
Rahavood põhitegevusest			
Laekunud intressid		86 467	26 629
Laekunud dividendid		1 200 682	363 382
Saldeeritud finantsinvesteeringute ostud ja müügid		389 667	-10 037 285
Muud finantstulud		0	163
Makstud tegevuskulud		-431 641	-395 024
Neto rahavood põhitegevusest		1 245 175	-10 042 135
Rahavood finantseerimistegevusest			
Osakute emiteerimisest laekunud		15 813 097	27 932 281
Osakute lunastuse eest tasutud		-13 348 808	-16 428 999
Neto rahavood finantseerimistegevusest		2 464 289	11 503 282
Rahavood kokku		3 709 464	1 461 147
Raha ja raha ekvivalentide muutus			
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi alguses	3	2 052 638	565 486
Valuutakursside muutuse mõju		37 778	26 005
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpus	3	5 799 880	2 052 638

Lisad lehekülgedel 11 kuni 27 on raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Üldine informatsioon

LHV Pensionifond Roheline (edaspidi: Fond) moodustati 09.03.2020 ja fond alustas investeerimistegevust 16.03.2020. LHV Pensionifond Roheline investeerib fondi varast minimaalselt 50% indekseid järgivatesse investeerimisfondidesse, seejuures investeeritakse riskivaradesse (aktsia- või kinnisvarariskiga instrumendid, infrastruktuuri objektid ja omanikulaen) vähemalt 75% fondi vara väärtusest. Fondivalitseja lähtub põhimõttest, et tehtavad investeeringud peavad olema vastutustundlikud, keskkonnasõbralikud, rohelised, eetilised, jätkusuutlikud, kliimamuutuste vastased, orienteeritud ressursisäästlikkusele või olema muudest investeerimisvõimalustest väiksema kasvuhoonegaaside jalajäljega. Fond võib osa varast investeerida võlakirjadesse, rahaturuinstrumentidesse, hoiustesse, teiste investeerimisfondide osakutesse või aktsiatesse, kinnisasjadesse, tuletisinstrumentidesse, väärtpaperitesse, mille alusvaraks on väärismetall või toore või mille hind sõltub väärismetallist või toormest ja muusse varasse. Fond võib anda ka laenu.

Investeeringud, mis tehakse indekseid järgivatesse investeerimisfondidesse, on indeksi koostaja poolt markeeritud kui ESG faktoreid (environmental, social, governance) arvesse võtva indeksina, sotsiaalselt vastutustundliku indeksina, jätkusuutliku indeksina või keskkonnavalase temaatilise indeksina. Fondi arvelt tehtavad üksikinvesteeringud riskivaradesse on keskkonnavalased temaatilised investeeringud, kus vähemasti 20% ettevõtte tuludest, EBITDAst või investeeritud kapitalist peab tulema ühest järgnevatest valdkondadest – taastuvenergia ja alternatiivenergia; energiaefektiivsus; veetaristu ja – tehnoloogia; reostuse vähendamine; prügimajandus ja ümberkäitlemine; keskkonnavalased toetustegevused; vastutustundlik toidu-, põllumajandus- ja metsatööstus. Fondi arvel ei tehta üksikinvesteeringuid äriühingutesse, mis tegelevad hasartmängu-, relva-, tubaka-, alkoholi- või söetööstusega.

LHV Pensionifond Roheline fondivalitsejaks on AS LHV Varahaldus, asukohaga Tartu mnt. 2, Tallinn, mis on 100%-liselt LHV Group AS-i tütarettevõte.

Koostatud raamatupidamise aastaaruanne kajastab Fondi majandustegevust perioodil 01.01.2023 kuni 31.12.2023.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on fondivalitseja juhatuse poolt heaks kiidetud 23.04.2024.

Lisa 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

2.1 Aruande koostamise alused

LHV Pensionifond Roheline raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavuses Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus (IFRS EL) arvestades kohalikus seadusandluses sätestatud investeerimisfondide finantsaruandluse põhimõtete erisusi. Investeerimisfondide finantsaruandluse põhimõtted on sätestatud investeerimisfondide seaduses, raamatupidamise seaduses ning Rahandusministri määruses nr 8 „Nõuded avalikustamisele kuuluvate fondi aruannetele“ 18. jaanuarist 2017. Aruande koostamisel on arvesse võetud Investeerimisfondide seaduse § 54 lõike 11 alusel kehtestatud fondi vara puhasväärtuse määramise korda ning eelpool mainitud määruses toodud muid erisusi.

Uued finantsaruandlusestandardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad Fondile kohustuslikuks alates 1. jaanuarist 2024 või hilisematel perioodidel ja mida Fond ei ole rakendanud ennetähtaegselt:

Standardi IAS 1 muudatused „Kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks“ (Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem. Ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidus.)

Praeguste IAS 1 nõuete kohaselt liigitavad ettevõtted kohustise lühiajaliseks, kui neil ei ole tingimusteta õigust arveldamist edasi lükata vähemalt 12 kuud pärast aruandekuupäeva. 2020. aastal avaldatud muudatustega on loobutud nõudest, et õigus peab olema tingimusteta, ja selle asemel nõutakse, et õigus arvelduse edasilükkamiseks peab aruandekuupäeval eksisteerima ja sellel peab olema sisu (kohustiste liigitamist ei mõjuta juhtkonna kavatsused

või hinnangud selle kohta, kas ettevõtte kasutab arvelduse edasilükkamise õigust või otsustab arveldada enne tähtaega).

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Fondile.

2.2 Juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Aruannete koostamine kooskõlas IFRS EL'iga eeldab fondivalitseja juhtkonnalt otsuste, eelduste tegemist ja hinnangute andmist, mis mõjutavad arvestuspõhimõtete rakendamist ning varade, kohustiste, tulude ja kulude kajastamist. Kuigi hinnangute aluseks on nii juhtkonna parim teadmine kui faktid, võivad tegelikud tulemused hinnangutest erineda. Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse üle järjepidevalt ning hinnangute muudatusi kajastatakse muudatuste tegemise aastal ning kõikidel järgnevatel aastatel, mida hinnangu muudatus mõjutab.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade osas on fondivalitseja juhtkond hinnanud 31.12.2023 seisuga oodatava krediidikahju suurust. Täpsem info on toodud lisan 2.7 ja 3.3.

2.3 Välisvaluutapõhised tehingud

Arvestus- ja esitusvaluuta

Fondi raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes (esitusvaluuta). Fondi arvestusvaluuta on samuti euro.

Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas toimuvad väärtpaperitehingud hinnatakse eurodesse tehingupäeva viimase teadaoleva Euroopa Keskpanga kursiga. Välisvaluutat ning välisvaluutas fikseeritud varasid ja kohustisi hinnatakse eurodesse, võttes aluseks hindamispäeva viimase teadaoleva Euroopa Keskpanga kursi. Välisvaluutas denomineeritud varade ümberhindamisest eurodesse tekkivad kasumid/kahjumid kajastatakse tulude ja kulude aruandes „Neto kasum/kahjum valuutakursi muutustest“.

2.4 Finantsvarade- ja kohustiste klassifikatsioon

Fond klassifitseerib finantsvarad ja finantskohustised järgnevatesse kategooriatesse:

- finantsvarad õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande - varaklassi soetamisel määratletud õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – aktsiad, investimisfondide osakud, väärtpaperibörsil kaubeldavad võlakirjad, positiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid;
- finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses - raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused, turuosaliste hinnanoteeringut mitteomavad võlakirjad, tehingupäevaga kajastatud tehingutest saadaolevad summad, intressi- ja dividendinõuded;
- finantskohustised õiglasel väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande – negatiivse õiglase väärtusega tuletisinstrumendid;
- finantskohustised korrigeeritud soetusmaksumuses - tehingupäevaga kajastatud tehingutelt maksta olevad summad, kohustised fondivalitseja ja deopopanga ees.

Arvele võtmine ja kajastamise lõpetamine

Fond võtab finantsvara või -kohustise arvele siis, kui Fondist saab instrumendi lepinguline osapool. Tavapärastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste või müüke kajastatakse tehingupäeval, ehk päeval, mil Fond on võtnud kohustise kas vara osta või müüa.

Fond kajastab arvele võtmisel finantsvara või -kohustist selle õiglasel väärtuses, millele on lisatud või millest on maha arvatud finantsvara või -kohustise puhul, mida ei kajastata õiglasel väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande, tehingukulutused, mis on otseselt seotud finantsvara omandamise või finantskohustise emiteerimisega. Õiglasel väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande kajastavate finantsvarade ja -kohustiste tehingutasud kajastatakse kuluna tulude ja kulude aruandes.

Finantsvarade kajastamine lõpetatakse kui õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõppevad või antakse üle ja kui Fond annab üle sisuliselt kõik riskid ja hüved. Finantskohustus (või finantskohustise osa) eemaldatakse finantsseisundi aruandest siis ja ainult siis, kui see on kustutatud (s.o kui lepingus määratletud kohustus on täidetud, tühistatud või aegunud).

Edasine kajastamine

Finantsvarad: võlainstrumentid

Võlainstrumentide edasine kajastamine sõltub Fondi ärimudelilist finantsvarade haldamisel ning finantsvara rahavoogude lepingulistest tingimustest.

Õiglases väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande: Varad, mis ei vasta soetusmaksumuse või õiglases väärtuses muutusega läbi koondkasumi kriteeriumile, kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande. Kasum või kahjum võlainstrumentidelt muutustega läbi tulude ja kulude aruande kajastatakse vastava perioodi, mil õiglase väärtuse muutus on toimunud, tulude ja kulude aruandes real „Neto kasum/kahjum finantsvaradelt õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande“. Sellised õiglase väärtuse kasumid ja kahjumid sisaldavad ka vastavatelt instrumentidelt teenitud lepingulisi intresse.

Korrigeeritud soetusmaksumus: Varad, mida hoitakse lepinguliste rahavoogude kogumiseks ning mille rahavood on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Nendest varadest saadav intressitulu kajastatakse finantstuludes sisemise intressimäära meetodil. Kajastamise lõpetamisel kajastatakse saadud kasum või kahjum tulude ja kulude aruandes muudes tuludes/kuludes. Valuutakursi kasumid ja kahjumid ning krediidikahjumid kajastatakse tulude ja kulude aruandes eraldi ridadel.

Omakapitaliinstrumentid

Fond kajastab omakapitaliinstrumentid õiglases väärtuses. Õiglases väärtuses muutustega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud omakapitaliinstrumentidist saadud kasum või kahjum kajastatakse tulude ja kulude aruandes real „Neto kasum/kahjum finantsvaradelt õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande“.

Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumentid (valuutaforvardid) võetakse arvele õiglases väärtuses arvestamata tehingukuludid tehingupäeval, edasine kajastamine toimub nende õiglases väärtuses. Juhul kui tuletisväärtpaberid on noteeritud aktiivsel turul, kasutatakse õiglase väärtusena turuväärtust. Vastasel juhul kasutatakse õiglase väärtuse leidmiseks hindamismeetodeid.

Need tehingud kajastatakse finantsseisundi aruandes varana, kui nende turuväärtus on positiivne (tulevikus ostetav valuuta) ning kohustisena, kui turuväärtus on negatiivne (tulevikus müüdav valuuta). Finantsseisundi aruandes varade ja kohustiste õiglasi väärtusi tuletisinstrumentidel ei saldeerita. Tuletisinstrumentide arvestusel ei kasutata riskimaandamisarvestuse erireegleid (*hedging*).

Valuutaforvardite realiseerunud kasum ja realiseerimata tulu/kulu tuletisinstrumentide ümberhindlusest kajastatakse tulude ja kulude aruandes periooditulu ning -kuluna real „Neto kasum/kahjum õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kajastatud finantsvaradest ja -kohustistest“.

2.5 Õiglase väärtuse hindamine

Õiglase väärtuse all mõeldakse väärtust, millega Fondi vara on võimalik müüa tehingust huvitatud ja Fondist sõltumatule osapoolle hindamispäeva seisuga. Väärtpaberibörsil kaubeldavate finantsvarade ja -kohustiste (näiteks aktsiad, fondid, võlakirjad, tuletisinstrumentid) puhul põhineb õiglase väärtus börsipäeva sulgemishinnal (closing price). Fond kajastab kõiki investeeeringuid väärtpaberitesse õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande, välja arvatud need investeeeringud, mille õiglast väärtust ei ole võimalik leida. IFRS 13 „Õiglase väärtuse mõõtmine“ kohaselt börsil kaubeldavate finantsvarade ja -kohustiste õiglase väärtusena kasutatakse börsi sulgemishinda, kui see jääb ostu- ja müüginoteeringu vahele. Kui sulgemishind ei jää antud vahemikku, määrab

fondivalitseja õiglase väärtusena hinna ostu- ja müügihinna vahel, mis kõige täpsemalt väljendaks konkreetse väärtpaberi õiglast väärtust.

Fondi varade väärtuse määramise aluseks on AS-i LHV Varahaldus juhatuse poolt kinnitatud „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise eeskiiri“, millega määratakse reguleeritud turgudel kaubeldavate, reguleeritud turul mittekaubeldavate ja muude Fondi finantsvarade ja -kohustiste määramise põhimõtted.

Börsil kaubeldava investeerimisfondi aktsia või osaku väärtus määratakse samamoodi nagu börsil kaubeldava aktsia väärtus. Börsil mittekaubeldava lepingulise fondi osaku väärtus määratakse viimase teadaoleva tagasivõtmishinna alusel või kui hind ei ole kättesaadav, siis fondi puhasväärtuse põhjal. Börsil kaubeldava võlaväärtpaberi väärtus määratakse vastavalt reguleeritud turu viimasele teadaolevale ostunoteeringule (*last bid-price*).

Kui instrumentide õiglast väärtust ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, võidakse neid kajastada soetusmaksumuses või määrab õiglase väärtuse fondivalitseja juhatuse kasutades hindamismeetodeid. Fondivalitseja kasutab omapoolse õiglase väärtuse määramisel erinevaid hindamismeetodeid, mis hõlmavad sõltumatute osapoolte vahel hiljuti toimunud turutehinguid, viiteid teistele, ligikaudselt samasugustele instrumentidele, diskonteeritud rahavoo analüüsi ja optioonide hindamise mudeleid ja muid hindamismeetodeid tuginedes võimalikult palju turuinfole ja võimalikult vähe firmapõhistele sisenditele.

2.6 Tasaarveldamine

Finantsvarasid ja -kohustisi tasaarveldatakse ja näidatakse finantsseisundi aruandes netosummas ainult juhul, kui Fondil on selleks juriidiline õigus ning kavatsus need varad ja kohustised tasaarveldada või realiseerida samaaegselt. Fond ei ole aruande- ega võrreldaval perioodil varade ja kohustiste tasaarveldamist rakendanud.

2.7 Finantsvarade väärtuse langus

Kui Fondil on finantsvarasid, mida ei kajastata nende õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruandes, vaid amortiseeritud soetusmaksumuses, siis hinnatakse igal aruande kuupäeval, kas esineb objektiivseid tõendeid selle kohta, et varade väärtus võib tegelikkuses olla vähenenud võrreldes nende varade bilansilise väärtusega. Finantsvara väärtuse langemisele võivad viidata:

- väärtpaberi emitendi finantsraskused, viited emitendi võimalikule pankrotile
- väärtpaberi intressi- või põhiosamaksete maksmata jätmine või hilinenud maksmine
- finantsvara aktiivse turu kadumine
- teised olulised sündmused, mis võivad viidata varade väärtuse langusele.

Allahindluse nõuded põhinevad oodatava krediikahjumi (ECL) mudelil. Oodatav krediikahjum vähendab vara bilansilist väärtust, kahjumit kajastatakse tulude ja kulude aruandes. Krediidiriski ja ECL hindamine bilansipäeval on erapooletu ja tõenäosustega kaalutud ning sisaldab kogu saadaolevat informatsiooni, mis on asjakohane hinnangu andmiseks – sh informatsiooni toimunud sündmustest, praegustest tingimustest ning mõistlikke prognoose tulevikusündmustest ja majandustingimustest. ECL arvutuste hindamisel kasutatakse nii mudeleid kui ekspert-hinnanguid.

Vastavalt IFRS 9 tugineb oodatav krediikahju leidmine kolmele allahindlusfaasile.

- Toimivad varad (faas 1) – puuduvad märkimisväärsed krediikvaliteedi halvenemise tunnused. Kajastatakse kahjum, mis eeldatavasti võiks tekkida järgneva 12 kuu jooksul (12 kuu ECL).
- Alatoimivad varad (faas 2) – krediidirisk on arvele võtmisest alates oluliselt suurenenud. Kajastatakse kahjum, mis eeldatavasti võiks tekkida kogu tema eluea jooksul (eluea ECL).
- Mittetoimivad varad (faas 3) – maksejõuetus. Kajastatakse (täiendav) kahjum, mis eeldatavasti võiks tekkida kogu eluea jooksul.

ECL arvutatakse funktsioonina makseviivituse tõenäosusest (PD), kahjumäärast antud makseviivituse vm kahjujuhtumi tekkimise korral (LGD) ning suuruselt antud hetkel (EAD).

2.8 Intressid

Intressitulud ja -kulud kajastatakse tulude ja kulude aruandes, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib eeldatava rahavoo täpselt läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara bilansilise väärtuseni. Efektive intressimäära arvutamisel hindab Fond rahavooge, arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevasi krediidikahjumeid. Intressitulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglasel väärtusel muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Intressitulu“.

2.9 Dividendid

Dividendid võetakse arvele esimesel päeval, mil aktsia kaupleb ilma dividendita (ex-dividends date), arvestades välja kuulutatud dividendimäära, Fondi poolt omatavate aktsiate arvu aktsionäride nimekirja fikseerimise päeval ning rakendatavat maksumäära. Dividendinõue eemaldatakse aktiveeritud vastava rahasumma laekumisel Fondi. Enamasti maksud dividendidelt jäetakse aktiveeritud üles, kuni summad laekuvad Fondi. Dividenditulu finantsvaradelt, mis on klassifitseeritud õiglasel väärtusel muutusega läbi tulude ja kulude aruande, kajastatakse eraldi real „Dividenditulu“.

2.10 Viitlaekumised

Viitlaekumiste all kajastatakse üldiselt dividendinõuded (vt arvestuspõhimõtte "Dividendid"), tekkepõhiselt arvestatud, kuid laekumata tulud, sh intressid ja intressi iseloomuga nõuded ning müügitehingud, mille väärtuspäev on hiljem kui bilansipäev.

2.11 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid all kajastatakse nõudmiseni hoiuste saldod pangakontodel, üleõhoiduste saldod ning kuni 3-kuulisi tähtajalisi hoiuseid.

Üleõhoidustelt laekunud intressid kajastatakse tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.12 Tähtajalised hoised

Tähtajaliste hoiuste all kajastatakse krediidasutustes hoitavaid hoiseid. Tähtajalistelt hoiustelt arvestatud kuid hindamispäevaks laekumata intressid kajastatakse finantsseisundi aruandes real „Tähtajalised hoised“ ning tulude ja kulude aruandes real „Intressitulu“.

2.13 Investeeringufondi puhasväärtuse arvutamine

Fondi vara puhasväärtus määratakse kindlaks lähtudes investeerimisfondide seadusest, Rahandusministri kehtestatud Investeeringufondide vara puhasväärtuse määramise korrast, AS-i LHV Varahaldus (fondivalitseja) avaldatud ja sisemistest protseduurireeglitest ning Fondi tingimustest.

Fondi vara puhasväärtuse (NAV) määramiseks arvutatakse välja Fondi koguvarade turuväärtus ning lahutatakse sellest Fondi kohustised. Osaku puhasväärtus saadakse kogupuhasväärtuse jagamisel ringluses olevate osakute arvuga.

2.14 Valitsemistasu

Valitsemistasu on fondivalitsejale makstav tasu Fondi valitsemise eest. Valitsemistasu prospektijärgne määr on 0,49% aastas Fondi varade turuväärtusest. Valitsemistasu määr vähendatakse vastavalt õigusaktides sätestatule. Vähendamise ulatus sõltub fondivalitseja valitsetavate kõigi kohustuslike pensionifondide vara väärtuse summast. Valitsemistasu vähendamise alampiirmäär on maksimaalselt 0,4%. Valitsemistasude määrasid vähendatakse iga kalendriaasta 1. veebruarist alates, kusjuures Valitsemistasu määr vähendav kordaja leitakse kord kalendriaastas kohustuslike pensionifondide 1. jaanuarile järgneva teise tööpäeva vara väärtuse seisuga ja määratakse täpsusega vähemalt kaks kohta pärast koma. Kohaldatav valitsemistasu määr on toodud fondivalitseja veebilehel.

Kohaldatav valitsemistasu oli perioodil 01.02.2021 kuni 31.01.2022 oli 0,4067%, perioodil 01.02.2022 kuni 31.01.2023 0,4067%, ning alates 01.02.2023 kuni bilansipäevani on kohaldatav valitsemistasu määr 0,4067%.

Valitsemistasu arvestatakse Fondi varade turuväärtusest maha igapäevaselt ning makstakse välja hiljemalt aruandekuule järgneva kuu viimasel pangapäeval.

2.15 Tehingutasud

Tulude ja kulude aruandes on real „Tehingutasud“ all tekkepõhiselt kajastatud Fondi arvel tehtavate tehingutega vahetult seotud ülekandekulud ja teenustasud.

2.16 Osakute märkimine

Osakute märkimine toimub vastavalt Fondi emissiooniprospetsis kirjeldatud tingimustele.

Alates 01. juulist 2020 kuni 31. augustini 2021 on teise sambasse sotsiaalmaksu arvelt tehtavad 4% sissemaksed peatatud. 2020. aasta oktoobrikuu jooksul sai esitada sissemaksete ajutise katkestamise avaldust, millega peatatakse ka oma palgalt 2% kogumispensioni makse tegemised vastaval perioodil. Nendele, kes jätkavad oma 2% makseid ajal, mil sotsiaalmaksu arvelt 4% teise sambasse ei maksta, see 4% hiljem kompenseeritakse. Aastate 2023–2024 jooksul tehakse nendele inimestele teise sambasse riigi poolt täiendavad kanded. Kompenseeritava summa suurus sõltub sellest, kui palju sissemaksete ajutise katkestamise ajal inimene teise sambasse sissemaksed tegi: igaühele makstakse tema teise sambasse kaks korda nii palju, kui ta nimetatud ajavahemikul ise sisse maksis pluss saamatajäänud tootlus keskmise pensionifondi tootluse ehk EPI indeksi järgi arvutatuna. Alates 01.09.2021 on taas II samba pensionimaksed isikutel 2% ja riigil 4%.

2.17 Osakute vahetamised, väljamaksed osakuomanikele, märkimis- ja tagasivõtmistasu

Osakuomanikul on õigus vahetada Osakud teise kohustusliku pensionifondi osakute vastu, kui vahetamine ei ole õigusaktide alusel keelatud. Pensionifondi vahetamisel Osakuomanikule väljamakseid ei tehta. Osakute vahetamisel makstakse Osakuomaniku arvel tagasivõtmistasu.

Väljamaksed pensionifondist toimuvad vastavalt kogumispensionide seaduse 2. peatüki 8. jaos sätestatule. Osakuomanikul tekib õigus kohustusliku kogumispensioni väljamaksetele vanaduspensioniiikka jõudmisest arvates. Sõltuvalt kogutud osakute väärtusest on osakuomanikul õigus sõlmida kogumispensioni saamiseks kindlustusandjaga pensionileping, leppida pensionifondivalitsejaga kokku fondipension või taotleda ühekordset väljamakset pensionifondist.

Alates 01.01.2021 on võimalik peatada sissemaksed kogumispensioni teise sambasse või teisest sambast üldse täielikult väljuda. Mõlemal juhul on tagajärjeks II sambast vähemalt järgmised 10 aastat eemale jäämine. Kui esitatud II sambast väljumisavaldust on võimalik tühistada käimasoleval avalduste esitamise neljakuulisel perioodil (detsember-märts; aprill-juuli; august-november) ja ka väljumisavalduse esitamisele järgneval neljakuulisel perioodil, siis maksete peatamise avaldust saab tühistada vaid käimasoleval neljakuulisel avalduste esitamise perioodil. II sambast väljumisel tehakse väljamakseid 3x aastas – detsembrist märtsini väljumisavalduse esitanutele septembri esimesel tööpäeval, aprillist juulini väljumisavalduse esitanutele jaanuari esimesel tööpäeval ja augustist novembrini väljumisavalduse esitanutele mai esimesel tööpäeval. Pensionärid ja eelpensionärid saavad II sambast väljumisel raha kätte soodsama maksumääraga juba järgmise kuu keskpaigas.

Fondil ei ole osakute väljalaske- ning tagasivõtmistasusid.

2.18 Bilansipäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised vara hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansipäeva ja raamatupidamise aastaaruande koostamise päeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud asjaoludega (täpsem informatsioon lisas 10).

Lisa 3 Finantsriskide juhtimine

Fond investeerib oma vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele erinevatesse väärtpaberitesse, tuletisinstrumentidesse ja hoiustesse.

Fondi investeerimisega kaasnevad mitmesugused riskid, mis võivad mõjutada investeeingu tootlust. Fondi minevikutootlus ei tähenda lubadust Fondi järgmiste perioodide tulude kohta. Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt võib osaku puhaskasv muutuda. Fond võib teenida nii kasumit kui ka kahjumit. Investor peaks arvestama sellega, et tulevikus ei pruugi ta Fondist tagasi saada kogu sinna investeeritud summat. Mida lühem on investori investeeingu kestus Fondis, seda tõenäolisem on kaotuse võimalus.

Fondijuht investeerib Fondi vara vastavalt Fondi investeerimiseesmärkidele, arvestades seejuures Investeerimisfondide seaduse ning Fondi tingimuste ja prospektiga seatud investeerimispiiranguid. Investeerimispiirangutest kinnipidamist jälgitakse igapäevaselt, nende ületamise korral võtab fondijuht kasutusele meetmed nende likvideerimiseks.

Fondi investeerimispoliitikast tulenevalt on Fond avatud järgmistele riskidele:

- **tururisk**
- **valuutarisk**
- **likviidsusrisk**
- **kapitalirisk**

3.1 Tururisk

Tururisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida finantsinstrumentide tulevaste rahavoogude õiglase väärtuse muutusest tulenevalt muutustest intressimäärades, valuutakurssides ja aktsiahindades.

Tururiski vähendamiseks hajutatakse investeeinguid erinevate emitentide, riikide ja piirkondade vahel ning võidakse kasutada tuletisinstrumente.

Väärtpaberiturgul toimuvat jälgitakse igapäevaselt. Turusituatsiooni muutumisel võidakse vajadusel teatavas osas investeeingutes teha muudatusi, näiteks vähendada või suurendada aktsiaosakaalu Fondi koguinvesteeingutes. Samas on Fondil kohustus hoida 75% Fondi varadest riskivarades vähemalt 50% osas indeksfondides.

Fondi investeeingud aruandepäeva seisuga on toodud Investeeingute aruandes.

Intressimäärade risk

Intressimäärade risk tuleneb võimalusest, et muutused intressimäärades mõjutavad tuleviku rahavoogusid või finantsinstrumendi õiglast väärtust. Suurem osa intressiriskist tuleneb investeeingutest võlainstrumentidesse.

Tabelis esitatud tundlikkuse analüüs näitab põhjendatud võimalike intressimäärade muutuste mõju Fondi kasumlikkusele tulenevalt kahest aspektist:

- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate ujuva intressimääraga finantsinstrumentide (võlakirjad) neto intressitulu aastane muutus;
- aruandeperioodi lõpu seisuga hoitavate fikseeritud intressimääraga finantsinstrumentide (raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused ja võlakirjad) õiglase väärtuse aastane muutus.

Intressimäärade muutuse mõju tulude ja kulude aruandele	Muutus baaspunktides	Intressitulu muutus (EUR)	Õiglase väärtuse muutus (EUR)
31.12.2023			
EUR	+/- 20	+/- 821	+/- 0

Intressimäärade muutuse mõju tulude ja kulude aruandele	Muutus baaspunktides	Intressitulu muutus (EUR)	Õiglase väärtuse muutus (EUR)
31.12.2022			
EUR	+/- 20	+/- 810	+/- 0

Järgnev tabel analüüsib Fondi avatust intressiriskile. Fondi intressiteenivad varad on kajastatud põhisummades ja kategoriseeritud järgmise intressi ümberhindamise järgi. Fondil puudusid 2023. ja 2022. aastal intressikandvad kohustised. Summad tabelis on esitatud eurodes.

31.12.2023	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku põhi-summad	Turumuutuste mõju ja kogunenud intress	Allahind-lused	Kokku
Varad								
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoiused	5 799 880	0	0	0	5 799 880	0	0	5 799 880
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	0	0	236 000	0	236 000	2 307	-4 037	234 270
Antud laenud	0	0	174 286	0	174 286	581	-1 497	173 370
Kokku	5 799 880	0	410 286	0	6 210 166	2 888	-5 534	6 207 520

31.12.2022	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku põhi-summad	Turumuutuste mõju ja kogunenud intress	Allahind-lused	Kokku
Varad								
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoiused	2 052 638	0	0	0	2 052 638	0	0	2 052 638
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	0	0	236 000	0	236 000	2 308	-3 587	234 721
Antud laenud	0	0	163 516	0	163 516	340	-2 500	161 356
Kokku	2 052 638	0	399 516	0	2 452 154	2 648	-6 087	2 448 715

Valuutarisk

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumendi väärtus muutub tulenevalt muutustest valuutakurssides. Fond võib kasutada valuutariski maandamiseks tulefinstrumente. Avatud valuutaposisiooni jälgib fondijuht igapäevaselt. Erinevates valuutades denomineeritud varad ja kohustised on tabeli veergudes toodud eurodes vastavalt bilansipäeval kehtinud Euroopa Keskpanga vahetuskursile. Fondil on finantskohustised ainult eurodes.

Avatud valuutaposisioonide kontseerimine

31.12.2023	EUR	USD	DKK	NOK	Muu*	Kokku
Valuutariski kandvad varad						
Raha ja raha ekvivalendid	5 767 954	26 264	0	1	5 661	5 799 880
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:						
Aktsiad	5 161 001	2 348 715	2 489 551	1 100 262	2 916 231	14 015 760
Fondiosakud	6 040 958	18 124 073	0	0	0	24 165 031
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	234 270	0	0	0	0	234 270
Antud laenud	173 370	0	0	0	0	173 370
Viitlaekumised	232 615	66 113	0	0	0	298 728
Valuutariski kandvad varad kokku	17 610 168	20 565 165	2 489 551	1 100 263	2 921 892	44 687 039
Valuutariski kandvad kohustised						
Muud kohustised	-15 053	0	0	0	0	-15 053
Valuutariski kandvad kohustised kokku	-15 053	0	0	0	0	-15 053
Avatud valuutaposisioon	17 595 115	20 565 165	2 489 551	1 100 263	2 921 892	44 671 986

* Muudes valuutades sisalduvad SEK, GBP, CHF, JPY ja HKD positsioonid.

31.12.2022	EUR	USD	DKK	NOK	Muu*	Kokku
Valuutariski kandvad varad						
Raha ja raha ekvivalendid	2 038 637	11 536	0	0	2 465	2 052 638
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande:						
Aktsiad	5 708 670	2 938 646	2 533 231	921 036	1 616 359	13 717 942
Fondiosakud	8 683 885	19 995 709	0	0	0	28 679 594
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	234 721	0	0	0	0	234 721
Antud laenud	161 356	0	0	0	0	164 356
Viitlaekumised	0	710 835	0	0	0	710 835
Valuutariski kandvad varad kokku	16 827 269	23 656 726	2 533 231	921 036	1 618 824	45 557 086
Valuutariski kandvad kohustised						
Muud kohustised	-16 235	-225 149	0	0	0	-241 384
Valuutariski kandvad kohustised kokku	-16 235	-225 149	0	0	0	-241 384
Avatud valuutaposisioon	16 811 034	23 431 577	2 533 231	921 036	1 618 824	45 315 702

* Muudes valuutades sisalduvad SEK ja GBP positsioonid.

Järgnev tundlikkuse analüüs esitab võimalike muutuste mõju tulude ja kulude aruandele valuutades, milles Fondil on olulised finantsvarad aruandeperioodi lõpu seisuga. Tabelis esitatud summad on eurodes.

Mõju tulude ja kulude aruandele	Kursimuutus	Valuutakurs 31.12.2023	2023	Valuutakurs 31.12.2022	2022
USD kurss	+/- 10%	1.1050	+/- 2 056 517	1.0666	+/- 2 343 158
DKK kurss	+/- 10%	7.4529	+/- 248 955	7.4365	+/- 253 323
NOK kurss	+/- 10%	11.2405	+/- 110 026	10.5138	+/- 92 104
Muud valuutad	+/- 10%		+/- 292 189		+/- 161 882

Aktsiahinna risk

Aktsiahinna risk väljendab potentsiaalset kahju, mis tekib ebasoodsatest muutustest aktsiate või nendega seotud tuletisinstrumentide õiglasest väärtusest tulenevalt muutustest aktsiaindeksites või üksikute aktsiate hindadest. Fond maandab riski investeerides erinevatele turgudele ja limiteerides maksimaalseid positsioone emitentide kaupa.

Fond järgib aktsiahinna riski juhtimisel nii õigusaktides, Fondi tingimustes ja prospektis välja toodud piiranguid. Järgitavateks piiranguteks on:

- Ühe emitendi emiteeritud väärtpaberitesse lubatud maksimaalne investering 15% Fondi vara väärtusest, seejuures ei tohi 5% ületavad positsioonid kokku ületada 40% Fondi vara väärtusest;
- Ühe konsolideerimisgrupi poolt välja antud väärtpaberite maksimaalne osakaal 20% Fondi vara väärtusest;
- aktsiate ja aktsiafondide maksimaalne osakaal 100% Fondi vara väärtusest.

3.2 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on võimalus, et turu madala likviidsuse tõttu ei ole Fond võimeline ostma või müüma väärtpabereid soovitud hinnatasemel ning seetõttu ei ole võimalik järgida Fondi investeerimispoliitikat ja/või ei saa rahuldada kõiki osakute lunastusnõudeid õigel ajal, seda eriti olukorras, kus mitmeid suuri lunastusordereid on kogunenud samaaegselt.

Likviidsusrisk võib samuti suureneada tururiski ja krediidiriski suurenemisega raskes turuolukorras, näiteks majanduslanguse korral.

Likviidsusrisiki juhtimiseks fondivalitseja:

- Jälgib fondi lühi- ning pikaajalist likviidsusvajadust, sh osakuomanike prognoositavat fondist väljumist läbi osakute vahetamise või II sambast väljumise avalduse;
- On kehtestanud lisaks õigusaktidest ning fondi dokumentidest tulenevatele investeerimispiirangutele (Fondi varast võib investeerida maksimaalselt 50% Fondi vara väärtusest turuvälisesse väärtpaberitesse) sisemisi piiranguid ja puhvreid madala likviidsusega või ebalikviidsetesse instrumentidesse investeerimisele;
- On sõlminud lepingud, mis võimaldavad fondivalitsejal vajadusel kasutada arvelduskrediiti.

Investeeringud on jaotatud likviidseteks ja ebalikviidseteks fondivalitseja sisemise hinnangu alusel vastavalt sellele, kui kiiresti on instrumenti võimalik õiglase hinnaga võõrandada. Likviidseteks on loetud instrumendid ja positsioonid, mille võõrandamine võtab fondivalitseja hinnangul aega kuni kolm pangapäeva. Ebalikviidseteks instrumendid on omakorda jaotatud kaheks - instrumendid, mida on võimalik fondivalitseja hinnangul võõrandada õiglase hinnaga kuni 2 nädala jooksul ning instrumendid, mida ei ole.

Fondi finantsvarad kogusummas 42 584 441 eurot (2022. a: 43 732 917 eurot) on fondijahi hinnangul likviidsed, kuna Fondi positsiooni on võimalik kuni 3 pangapäevaga turutingimustel realiseerida. Ebalikviidseteks on loetud ka investeeringud sellistesse reguleeritud turul kaubeldavatesse instrumentidesse, mille puhul kogu fondi investeeringut ei ole fondijahi parimal hinnangul võimalik korraga realiseerida.

Alljärgnevas tabelis on toodud mittelikviidsete väärtpaberite info (bilansilistes väärtuses), mille realiseerimine võib võtta rohkem kui 2 nädalat:

Mittelikviidset väärtpaberid	31.12.2023	31.12.2022
Võlakirjad		
Sunly Land 8% 17/11/2025	238 307	238 308
Võlakirjad kokku	238 307	238 308
Aktsiad ja osad		
Sopruse pst 157	130 233	102 820
VH Agent 008 osa	90	93
Aktsiad ja osad kokku	130 323	102 913
Fondiosakud		
Birdeye Timber Fund 3	658 573	608 257
QCP PE Fund III	834 415	0
Fondiosakud kokku	1 492 988	608 257

Laenud		
Sopruse 157 omanikulaen	174 867	163 856
Laenud kokku	174 867	163 856
Kokku	2 036 485	1 113 334

Erakapitali- ja kinnisvarafondide tingimuslike kohustistena on kajastatud prognoositud sissemaksid, mille täpne suurus ja tekkimise aeg sõltub vastava fondi fondivalitsejast ning mida ei ole bilansipäeva seisuga võimalik täpselt hinnata.

Fondi tingimuslikud kohustised järgmise 10 aasta jooksul:

Investeeringu tüüp	31.12.2023	31.12.2022
Erakapitali investeeringud	402 265	0
Kokku	402 265	0

Fondijuht jälgib Fondi likviidsuspositsiooni igapäevaselt. Likviidsete vahendite mittepäisavuse korral informeerib fondijuht koheselt riskijuhtimise üksust ja juhatus. Riskijuhtimise üksuse igakuistes ülevaadetes juhatusele on toodud välja ka eelpool nimetatud likviidsusega seotud positsioonid.

Fondil ei ole kindla lunastustähtajaga finantskohustisi, mistõttu ei ole siinkohal esitatud ka Fondi kohustiste ja nende kohustiste kattets hoitavate varade struktuuri tähtaegade lõikes. Fondi bilansipäeva finantskohustiste maksetähtajad on kuni 1 kuu, kuid tulenevalt Fondi likviidsete finantsvarade mahust suudab Fond finantskohustisi täita.

3.3 Krediidirisk

Krediidirisk on võimalik kahju, mille võib põhjustada finantsinstrumendi vastaspoolle võimetus oma kohustisi täita. Fond järgib sisemisi protseduureegleid vastaspoolte valimisel ning fondijuht jälgib regulaarselt vastaspoolte krediidireitinguid, uudisvoogu ja finantsaruandeid. Fondijuht esitab kord kuus mitte-kvantitatiivsete riskide ülevaate riskijuhtimise üksusele ja juhatusele, mis sisaldab ka vastaspooltega toimunud olulisi sündmusi.

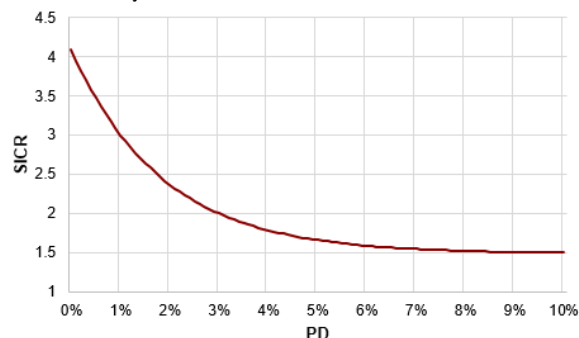
Korrigeeritud soetusmaksumuses hinnatud finantsvaradele leitakse allahindlus, mis baseerub oodatava krediidiriski (ECL) mudelil. ECL mudeli eesmärgiks on arvutada 12 kuu ja eluea oodatav krediidikahjum vastavalt finantsvara allahindlusfaasile. IFRS 9 kehtestab kolme-faasilise mudeli väärtuse languse määramiseks vastavalt krediidikvaliteedi muutusele peale esmast arvelevõtmist. Finantsinstrument, mis ei ole esmasel kajastamisel krediidikahjumiga, klassifitseeritakse Faasi 1 ning ECL mõõdetakse summas, mis on võrdne 12-kuulise osaga kogu oodatava eluea krediidikahjumist. Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine alates esmasest arvele võtmisest, klassifitseeritakse finantsinstrument Faasi 2, aga ei loeta veel allahinnatuks. Juhul kui finantsinstrument on eeldatava krediidikahjumiga, liigitatakse see Faasi 3. Faasi 2 ja 3 kuuluvate instrumentide puhul arvutatakse ECL kogu nende eluea jooksul oodatava krediidikahjumi põhjal. Aruandekuupäeva seisuga liigituvad kõik korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad Faasi 1.

Olulise krediidiriski suurenemise hindamisel võrreldakse algset eluea PD ja aruandluse hetkel kehtivat eluea PD.

Selleks, et finantsvara liiguks järgmise allahindlus-faasi, peab eluea PD olema suurenenud rohkem kui 100 bps ning samaaegselt täitma tingimust $PD_{life}/PD_{life(algne)} > 1,4885 + \exp(0,9549 - 54,173 \cdot PD_{life(algne)})$.

Lisaks võib ilmned krediidiriski suurenemine olulise tähtsusega lepingutingimuste rikkumisel.

Valemi illustreerimiseks on kujutatud graafikul SICR graafikukõver. SICR kõver näitab mitu korda peab olema PD kasvanud, et finantsvara liiguks järgmise allahindlusfaasi. Lisaks kõverale peab PD suurenemine olema vähemalt 100 bps.

SICR kõver: Esialgse PD ja olulisuse piirmäära suhe (PD kasv kordades) olulise krediidiriski suurenemise identifitseerimiseks.

Kasutatud ECL mudel järgib marginaalkahjumite summa lähenemist, kus ECL arvutatakse marginaalkahjumite summana, mis ilmnevad igas ajaperioodis (kuus) aruandekuupäevast alates. Marginaalkahjumid tulenevad individuaalsetest riskiparameetritest (PD, LGD, EAD), mis prognoosivad võlgnevuse jääke ja kahjumeid maksejõuetuse puhul ning iga perioodi maksejõuetuse tõenäosust.

ECL arvutused põhinevad järgmistel komponentidel:

- Maksejõuetuse tõenäosus (PD) on hinnang, kui suure tõenäosusega kindlaksmääratud aja jooksul instrument muutub maksejõuetuks.
- Võlgnevuse suurus maksejõuetuse hetkel (EAD) on hinnang tulevikus maksejõuetuse tekkimise hetkel kehtivale eeldatavale nõudesummale, mis võtab arvesse aruandekuupäevale järgnevaid oodatavaid muutusi, sh põhiosa ja intressimaksud.
- Kahjumäär maksejõuetuse korral (LGD) on hinnang maksejõuetusest tingitud kahjule. See põhineb saadaolevate rahavoogude ja oodatavate rahavoogude vahele. LGD kajastatakse protsendina EAD-st.
- Diskontomäär kasutatakse oodatava kahjumi diskonteerimiseks nüüdisväärtusele aruandekuupäeva seisuga.

Igale korrigeeritud soetusmaksumuses hinnastatavale finantsvarale leitakse krediidiireiting, kasutades sisemist reitingumudelit. Antud reitingumudel seob vastaspoole finantsseisu ja äririski hinnangu võimaliku maksejõuetuse tõenäosusega. Krediidiriski mudelist saadud 12 kuu PD rekaliibreeritakse tulevikku vaatavaks 12 kuu hinnanguks arvestades vastavaid makrostsenaariume. Vastavad makronäitajad, mida mudelis kasutatakse indekse kujul, sisaldavad hinnangut olemasolevale majanduskeskkonnale. Kasutades maksejõuetuse kõverat, konverteeritakse saadud 12 kuu PD hinnang eluea PD-ks selliselt, et tulemuseks on konkreetse finantsinstrumendi oodatav maksejõuetus igal tulevasel ajahetkel kuni oodatava eluea lõpuni. Arvestades makrostsenaariumite indekseid, saadakse kõik tulevased PD-d kõikidele makromajanduslikele stsenaariumitele.

Maksejõuetusel tekkiv kahjumäär (LGD) arvutatakse vastava tagatise hinnangulise kiirrealiseerimisväärtuse põhjal. LGD mudelis arvestatakse tagatiseks nii võlakirja tingimustes fikseeritud tagatised kui ka kaudsed tagatised (nt riigi vahendid). Arvestades makromajanduslike stsenaariumitega, saadakse igale allahindlusstsenaariumile vastavad LGD määrad.

Tulevikku vaatava informatsiooni lisamiseks ECL mõõtmiseks, arvutatakse tõenäosusega kaalutud ECL summa vastavalt kolmele allahindlusstsenaariumile (baas, positiivne ja negatiivne). Majandusliku stsenaariumite kaalud seisuga 31.12.2023 on järgmised: baasstsenaarium 60%, negatiivne stsenaarium 25% ja positiivne stsenaarium 15%. Matemaatiliselt võrdub oodatav krediidikahju vastava ajaperioodi (12 kuud või eluea) PD, LGD, EAD ja diskontomäär korrutiste summaga, arvestades konkreetsete majanduslike stsenaariumite tõenäosusi.

$$ECL = p_{baas} \cdot ECL_{baas} + p_{pos} \cdot ECL_{pos} + p_{neg} \cdot ECL_{neg} \quad \text{ja} \quad ECL_T = \sum_t PD_t \cdot LGD_t \cdot EAD_t \cdot d_t,$$

kus:

ECL_T – ajaperioodi T (12 kuud või eluea) ECL, leitakse iga stsenaariumi kohta (ECL_{baas} , ECL_{pos} , ECL_{neg});

PD_t – maksejõuetuse tõenäosus kuu t puhul, leitakse igale stsenaariumile;

LGD_t – oodatav kahjumäär kuu t puhul, leitakse igale stsenaariumile;

EAD_t – laenujääk kuu t seisuga;

d_t – diskontomäär;

p_{baas} , p_{pos} , p_{neg} – vastava stsenaariumi tõenäosused.

Fond järgib krediidiriski juhtimisel õigusaktides ja Fondi tingimustes välja toodud piiranguid. Järgitavateks piiranguteks on:

- Fondi võlakirjakontsentratsioon ühe emitendi kohta sõltub emitendi tüübist: vastavate keskvalitsuste või rahvusvaheliste organisatsioonide poolt emiteeritud võlakirjadesse maksimaalselt 35% Fondi vara väärtusest; muude emitentide puhul 10% Fondi vara väärtusest;
- Fond võib hoiustada ühe krediidiasutuse hoiustesse maksimaalselt 20% Fondi vara väärtusest.

Tabelis on välja toodud Fondi maksimaalne avatus krediidiriskile, lähtuvalt instrumentide bilansilistest väärtustest ning tuletisinstrumentid on esitatud netosummas (tabel ei kajasta aktsia- ja fondiinvesteeringuid, mis ei kanna krediidiriski). Fondis ei ole ühtegi võlakirja, mis oleks ületähtaegne oma põhiosa või intressimaksetega. Fond ei ole pantinud oma finantsvara.

	31.12.2023	31.12.2022
Raha ja raha ekvivalendid ning tähtajalised hoised	5 799 880	2 052 638
Viitlaekumised	298 728	710 835
Võlakirjad korrigeeritud soetusmaksumuses	234 270	234 721
Antud laenud	173 370	161 356
Kokku	6 506 248	3 159 550

Alljärgnevas tabelis on korrigeeritud soetusmaksumuses kajastavate finantsvarade (võlakirjad, antud laenud ja tähtajalised hoised) jaotus sisemise reitingu järgi koos oodatava krediidiriskiga. 31.12.2023 seisuga omavad kõik sellised finantsvarad sisereitingut 4 - 8, mis vastab reitinguagentuuri Moody'se skaalal tasemetele A1 – Ba2, ning kuuluvad allahindlusfaasi 1.

31.12.2023	Reiting	Turuväärtus	12 kuu ECL	Kokku
madal krediidirisk	4	0	0	0
madal krediidirisk	5	0	0	0
madal krediidirisk	6	0	0	0
keskmise krediidirisk	7	174 867	-1 497	173 370
keskmise krediidirisk	8	238 307	-4 037	234 270
Kokku		413 174	-5 534	407 640

31.12.2022	Reiting	Turuväärtus	12 kuu ECL	Kokku
madal krediidirisk	4	0	0	0
madal krediidirisk	5	0	0	0
madal krediidirisk	6	0	0	0
keskmise krediidirisk	7	0	0	0
keskmise krediidirisk	8	402 164	-6 088	396 076
Kokku		402 164	-6 088	396 076

3.4 Riski kontsentratsioon

Riski kontsentratsioon on liigne sõltuvus ühest konkreetsest mõjurist. Fondiga edendatakse läbi investeeringute valimise järgnevaid keskkonnavalaseid eesmärke: kliimamuutuste leevendamine, kliimamuutustega kohanemine, vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse, üleminek ringmajandusele, saastuse vältimine ja tõrje ning elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine. Fondi vara väärtust mõjutavad oluliselt turuliikumised vastavas sektoris.

Kontsentratsiooniriski vähendamiseks hajutatakse Fondi investeeringuid erinevate piirkondade ja sektorite vahel.

Regioonide lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2023	31.12.2022
Euroopa	52.79%	49.61%
sellest Balti riigid	19.65%	11.91%
Põhja-Ameerika	45.82%	50.39%
Aasia	1.39%	0.00%
Kokku	100.00%	100.00%

Sektorite lõikes jagunevad Fondi finantsvarad järgnevalt:

	31.12.2023	31.12.2022
Kestvuskaubad	3.97%	1.67%
Esmatarbekaubad	0.24%	0.26%
Energia	0.00%	0.00%
Finantssektor	1.17%	2.21%
Tööstussektor	17.32%	15.04%
Materjalid	3.21%	4.26%
Fondid	54.11%	62.83%
Kommunaalteenused	6.38%	7.70%
Muu	13.60%	6.03%
Kokku	100.00%	100.00%

Lisa 4 Kapitali juhtimine

Fondi kapital koosneb tema netovaradest ehk Fondi osakute emiteerimisest saadud rahast ja Fondi kasumist. Fondi kapital muutub regulaarselt tulenevalt uute osakute emiteerimisest ning kolm korda aastas on Fondi osakuomanikel võimalus fonde vahetada ja Fondist väljuda. Fondijuht monitorib oodatavaid raha sisse- ja väljavooe eesmärgiga tagada piisav likviidsuspuhver osakute lunastuseks (vt ka lisa 3.2).

Lisa 5 Finantsvarade ja –kohustiste õiglane väärtus

Õiglasel väärtusel mõõdetavate varade hierarhiast tulenevalt kasutatavast hindamistehnikast annab ülevaate järgnev tabel:

31.12.2023	1. tase	2. tase	3. tase	Bilansiline väärtus
Finantsvarad õiglasel väärtusel muutusega läbi tulude ja kulude aruande				
Aktsiad	14 015 760	0	0	14 015 760
Fondiosakud	22 672 043	0	1 492 988	24 165 031
Finantsvarad õiglasel väärtusel muutusega läbi tulude ja kulude aruande kokku	36 687 803	0	1 492 988	38 180 791
	1. tase	2. tase	3. tase	Bilansiline väärtus
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses				
Võlakirjad	0	0	237 600	234 270
Antud laenud	0	0	173 370	173 370
Viitlaekumised	298 728	0	0	298 728
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses kokku	298 728	0	410 970	706 368

31.12.2022	1. tase	2. tase	3. tase	Bilansiline väärtus
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande				
Aktsiad	13 717 942	0	0	13 717 942
Fondiosakud	28 071 337	0	608 257	28 679 594
Finantsvarad õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande kokku	41 789 279	0	608 257	42 397 536
	1. tase	2. tase	3. tase	Bilansiline väärtus
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses				
Võlakirjad	0	0	241 258	234 721
Antud laenud	0	0	161 356	161 356
Viitlaekumised	710 835	0	0	710 835
Finantsvarad korrigeeritud soetusmaksumuses kokku	710 835	0	402 614	1 106 912

Fond kajastab kauplemiseks hoitavaid finantsvarasid õiglases väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande. Raha ja raha ekvivalendid, tähtajalised hoiused ning noteerimata võlakirjad, mis ei ole aktiivsel turul kaubeldavad, kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Fond kategoriseerib finantsinvesteeringud sõltuvalt nende ümberhindlusest kolmele eri tasemele:

1. tase – finantsinvesteeringud, mida hinnatakse börsil või muul aktiivsel turul noteeritud hinnas
2. tase – finantsinstrumendid, mida hinnatakse hindamistehnikatega, mis põhinevad jälgitavatel sisenditel (sarnaste tehingute kursid ja intressikõverad)
3. tase – finantsinstrumendid, mille ümberhindluseks kasutatavad hindamistehnikad põhinevad mittejälgitavatel sisenditel (näiteks diskonteeritud rahavoogude meetod)

Aktiivsel turul kaubeldavate väärtpaperite väärtuseks loetakse viimane teadaolev sulgemishind reguleeritud turul, mis enamikel juhtudel langeb ostu- ja müüginoteeringu vahele.

Fondide poolt selliste võlakirjade, mille osas fondivalitseja kavatses neid hoida lunastustähtaja saabumiseni, kajastatakse fondi varas korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Selle rakendamisel võtab fondivalitseja arvesse ka emitendi krediitkvaliteeti, hinnates tema maksejõuetuse tõenäosust kvartaalselt. Käesolevas tabelis on kajastatud fondivalitseja parim hinnang selliste võlakirjade väärtusele teoreetilise stsenaariumi korral, kus fondivalitseja need lõpuni hoidmise asemel võõrandaks. Lisaks emitendi krediitkvaliteedi muutusele on arvesse võetud ka turuolukorra muutust alates võlakirja emitteerimisest. Seejuures ei ole fondivalitseja nimetatud hinnangu andmisel seotud fondi vara puhasväärtuse arvestamise reeglite põhimõtetega. Fondivalitseja hinnangul erineb lõpuni hoitava võlakirjade õiglase väärtus selle bilansilisest väärtusest 1,4%.

Fondivalitseja juhtkonna hinnangul ei erine muude korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade õiglase väärtus oluliselt nende bilansilisest väärtusest, kuna finantsvarad on lühiajalised (raha ja raha ekvivalendid, kuni 12-kuulised tähtajalised hoiused ning viitlaekumised).

Muud hindamismeetodit kasutatakse turul mittekaubeldavate kinniste Fondide osakute ja turul mittekaubeldavate aktsiate väärtuse määramisel.

Turul mittekaubeldavate kinniste fondide õiglase väärtuse määramisel tuginetakse fondide poolt edastatud NAV-le. Erinevad fondid edastavad vastava aruande kas 4 või 12 korda aastas. Kui pärast NAV-i avaldamist tehakse vastavasse fondi investeering, siis see lisandub avaldatud proportsionaalsele väärtusele.

Mittekaubeldavate kinniste fondide erakapitali investeeringute õiglase väärtuse hindamisel toetub vastav fondivalitseja kehtivatele rahvusvahelistele standartidele – International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines – Edition December 2018. Need standardid näevad ette erinevaid investeeringu väärtuse hindamismeetodeid sõltuvalt investeeringu iseloomust, ettevõtte arengustaadiumist ja finantsseisust.

Nende erinevate hindamismeetodite eesmärgiks on leida investeringu õiglane väärtus. Üldiselt kasutatakse selleks järgmist kolme meetodit:

- 1) Turupõhine lähenemine (*Market Approach*);
- 2) Rahavoo või sissetuleku põhine lähenemine (*Income Approach*);
- 3) Kulupõhine lähenemine (*Cost Approach*).

Arvestades Fondis olevate erakapitali investeeringute iseloomu kasutatakse peamiselt kahte meetodit, mis on mõlemad turupõhised meetodid:

- Hiljutise investeringu hinna meetod (*Price of Recent Investment*) – meetod seisneb selles, et investeringu õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse turul hiljuti toimunud tehingu hinda, arvestades tehingu tausta, olulisust ja suurst turu seisukohalt. Selle meetodi abil leitud väärtust võib kasutada vaid suhteliselt lühikest aega, kuna tehingu asjaolud kaotavad oma aktuaalsust aja jooksul, samuti muutuvad ka turu tingimused. Meetod on oma iseloomult suhteliselt subjektiivne, seetõttu saadud väärtuse täiendava valideerimise huvides kasutame diskonteeritud rahavoogude meetodit.
- Suhtarvude meetod (*Multiples*) – meetod näeb ette, et hinnatava ettevõtte äri on välja kujunenud ning omab jätkusuutlikku rahavoogu. Õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse tööstusharu esindavate börsil noteeritud ettevõtete suhtarve, mis haakuvad hindamisobjektiks oleva investeringuga. Tüüpiliselt kasutame järgimisi suhtarve: P/E, EV/EBITDA, EV/Sales.

Juhul, kui ülalpool loetletud meetodid ei suuda kindlaks määrata investeringu õiglast väärtust, kasutatakse muid rahvusvaheliste standarditega ette nähtud meetodeid. Järgnevas tabelis on välja toodud 3. taseme investeeringute õiglase väärtuse muutused.

	Fondiosakud	Aksiad	Laenud	Võlakirjad	Kokku
Saldo 01.01.2022	549 785	0	0	139 159	688 944
Ost	0	0	163 516	97 877	261 393
Müük	0	0	0	0	0
Õiglase väärtuse muutus	58 472	0	-2 160	-2 315	53 997
Saldo 31.12.2022	608 257	0	161 356	234 721	1 004 334
Ost	847 735	0	1 133 333	0	1 981 068
Müük	0	0	-1 133 333	0	-1 133 333
Õiglase väärtuse muutus	36 996	0	12 014	-451	48 559
Saldo 31.12.2023	1 492 988	0	173 370	234 270	1 900 628

Aruandeaastal ning võrreldaval perioodil ei olnud 1. ja 3. taseme vahelisi liikumisi.

Seisuga 31.12.2023 on 3. taseme varade väärtus 1 900 628 eurot (2022. a: 1 004 334 eurot) ehk 4.25% Fondi puhasväärtusest. Kui nende investeeringute väärtused muutuvad +/-10%, siis on mõju Fondi puhasväärtusele +/- 190 063 eurot.

Lisa 6 Antud laenud

Antud laenudena on kajastatud omanikulaenud, mille põhiosa makstakse tagasi laenu tähtaja saabumisel ühe maksena. Tegemist on omanikulaenudega, mis on allutatud teiste võlausaldajate nõuetele (nt krediidasutustest võetud laen). Fondi likviidsusjuhtimise perspektiivist ei jaota Fondivalitseja fondi vara käibe- ja põhivaraks, vaid jälgib iga laenu puhul konkreetse laenu tagasimakse graafikut.

Antud laen	Lõpptähtaeg	Väärtus 31.12.2023	Väärtus 31.12.2022
Sopruse157 omanikulaen	16.03.2027	174 867	163 856
Oodatav krediidikahju		-1 497	-2 500
Kokku		173 370	161 356

Lisa 7 Viitlaekumised

Seisuga 31.12.2023 on viitlaekumistena kajastatud laekumata raha väärtpaberite müügist summas 232 615 eurot ja laekumata dividendide nõuded summas 66 113 eurot.

Seisuga 31.12.2022 oli viitlaekumistena kajastatud laekumata dividendide nõuded summas 710 835 eurot.

Lisa 8 Seotud osapooled

Seotud osapoolteks käesoleva aruande mõistes loetakse fondivalitsejat AS-i LHV Varahaldus, fondivalitseja emaettevõtet AS LHV Group, teisi fondivalitseja poolt valitsetavaid investeerimis- ja pensionifonde ning fondivalitsejaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid ettevõtteid. LHV Pensionifond Roheline maksab igakuiselt valitsemistasu fondivalitsejale. 2023. aastal moodustasid tasud kokku 194 516 eurot, võlgnevus bilansipäeva seisuga on 15 053 eurot. 2022. aastal moodustasid tasud kokku 202 421 eurot, võlgnevus 31.12.2022 seisuga oli 16 235 eurot.

Seisuga 31.12.2023 omab AS LHV Varahaldus 225 000 LHV Pensionifond Roheline osakut summas 218 520 eurot ja seisuga 31.12.2022 omas 1 000 000 osakut summas 1 028 350 eurot.

2023.a ja 2022.a puudusid LHV Pensionifond Roheline poolt makstavad väärtpaberitehingu tasud LHV Pangale.

Lisa 9 Muud kohustised

Seisuga 31.12.2023 muud kohustised puuduvad. Seisuga 31.12.2022 oli muude kohustistena kajastatud tasumata raha väärtpaberite ostult summas 225 149 eurot.

Lisa 10 Bilansipäevajärgsed sündmused

2023. a raamatupidamise aastaaruande koostamisel on võetud arvesse ning bilansipäeva (31.12.2023) seisuga kajastatud turul aktiivselt mittekaubeldavate väärtpaberite kohta bilansipäevajärgselt saadud informatsiooni väärtuse hindamise osas.

Sellest tulenevalt erineb raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud Fondi osaku puhasväärtus 02.01.2024 avalikustatud Fondi osaku puhasväärtusest järgnevalt:

Väärtpaber	Kogus	31.12.2023 NAV-is kajastatud hind	Uue hinna laekumise kuupäev	31.12.2023 bilansis kajastatud hind	Bilansiline väärtus kokku seisuga 31.12.2023	Mõju fondi NAV-le
Birdeye Timber Fund 3	51 000	12.86	15.01.2024	12.91	658 573	2 856
Sopruse pst 157	450	288.13	29.01.2024	289.41	130 233	576
QCP PE Fund III	847 735	1.00	08.02.204	0.98	834 415	-13 320
Kokku						-9 888

Tehingu- ja vahendustasude aruanne

Depoopanga real kajastatakse nii tehingute teostamisega seotud tasusid kui ka vahendustasusid.

2023	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
Reguleeritud turgudel kaubeldavad väärtpaberid:				
AS Swedbank	4	1 175 923	1 694	28.77%
AS SEB Pank	23	5 023 530	4 194	71.23%
Flow Traders	17	13 269 950	0	0.00%
Reguleeritud turgudel mittekaubeldavad väärtpaberid:				
Ilma maaklerita	9	4 248 059	0	0.00%
Kokku	53	23 717 461	5 888	100.00%

2022	Tehingute arv	Tehingute maht	Makstud tehingu- ja vahendustasud	Tasu % makstud tasudest
Reguleeritud turgudel kaubeldavad väärtpaberid:				
AS Swedbank	6	2 492 573	1 495	11.16%
AS SEB Pank	38	17 737 311	11 906	88.84%
Reguleeritud turgudel mittekaubeldavad väärtpaberid:				
Ilma maaklerita	9	351 618	0	0.00%
Kokku	53	20 581 502	13 401	100.00%

Fondi investeringute aruanne

Seisuga 31.12.2023

(eurodes)

Emitent/väärtpaperi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Emitendi riik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turvaväärtus ühikule 31.12.2023 **	Turvaväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
1. Väärtpaberid							47 472 222	38 588 431	86.38%		
Võlakirjad							413 519	407 640	0.91%		
Sunly 8% 17/11/2025 ²	NR	-	Eesti	EE3300001841	EUR	8.00%	1 013.70	239 233	1 009.78	238 307	0.53%
Sopruse157 omanikulaen	NR	-	Eesti		EUR		1.00	174 286	1.00	174 867	0.39%
Oodatav krediidikahju (võlainstrumendid)										- 5 534	- 0.01%
Emitent/väärtpaperi nimetus	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turvaväärtus ühikule 31.12.2023	Turvaväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest			
Aktsiad						20 513 429	14 015 760	31.37%			
Hepsor	Eesti	EE3100082306	EUR	11.70	362 700	7.00	217 000	0.49%			
Sopruse pst 157	Eesti	EE3100096264	EUR	200.50	90 225	289.41	130 233	0.29%			
VH Agent 008 osa ¹	Eesti	EE3100020660	EUR	1.00	45	2.00	90	0.00%			
BYD Co	Hiina	CNE100000296	HKD	27.22	700 168	24.84	620 988	1.39%			
EDP Renovaveis ¹	Hispaania	ES0127797019	EUR	19.04	476 032	18.53	463 125	1.04%			
Talgo	Hispaania	ES0105065009	EUR	4.35	326 069	4.39	329 250	0.74%			
Ballard Power Systems	Kanada	CA0585861085	USD	16.50	528 778	3.35	117 195	0.26%			
Li-Cycle Holdings Corp ¹	Kanada	CA50202P1053	USD	5.12	695 787	0.53	66 154	0.15%			
Vision Marine Technologies ¹	Kanada	CAC966571167	USD	13.35	121 013	0.99	9 864	0.02%			
Ignitis Grupe	Leedu	LT0000115768	EUR	22.38	1 398 611	18.84	1 177 500	2.64%			
Madara Cosmetics	Läti	LV0000101624	EUR	18.74	135 882	15.00	108 750	0.24%			
Aker Carbon Capture ¹	Norra	NO0010890304	NOK	1.51	1 374 738	1.21	996 708	2.23%			
Vow	Norra	NO0010708068	NOK	2.54	282 129	1.04	103 554	0.23%			
Cie de Saint-Gobain ¹	Prantsusmaa	FR0000125007	EUR	55.37	913 527	66.66	1 099 890	2.46%			
Epiroc A	Rootsi	SE0015658109	SEK	17.54	413 275	18.22	391 790	0.88%			
Nibe Industrier AB ¹	Rootsi	SE0015988019	SEK	6.64	309 311	6.38	319 034	0.71%			
Sandvik	Rootsi	SE0000667891	SEK	23.51	279 146	19.66	216 213	0.48%			
Lamor Corp ¹	Soome	FI4000512488	EUR	4.85	242 735	2.59	129 500	0.29%			
Spinnova ¹	Soome	FI4000507595	EUR	13.82	414 532	2.40	71 850	0.16%			
Stora Enso	Soome	FI0009005961	EUR	12.39	154 887	12.53	156 563	0.35%			

Emitent/väärtpaberi nimetus	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2023	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest	
UPM-Kymmene	Soome	FI0009005987	EUR	31.80	1 192 351	34.06	1 277 250	2.86%	
ITM Power ¹	Suurbritannia	GB00B0130H42	GBP	3.63	183 039	0.68	34 175	0.08%	
Renewi	Suurbritannia	GB00BNR4T868	GBP	6.81	1 047 056	7.35	1 102 928	2.47%	
Zehnder Group ¹	Šveits	CH0276534614	CHF	70.17	267 550	57.78	231 102	0.52%	
Orsted ¹	Taani	DK0060094928	DKK	128.83	1 129 623	50.22	439 443	0.98%	
Rockwool	Taani	DK0010219153	DKK	316.81	1 507 402	265.13	1 259 376	2.82%	
Vestas Wind Systems ¹	Taani	DK0061539921	DKK	32.81	904 130	28.75	790 732	1.77%	
Lucid Group	USA	US5494981039	USD	19.24	1 386 403	3.81	285 747	0.64%	
Plug Power ¹	USA	US72919P2020	USD	17.88	2 347 340	4.07	549 774	1.23%	
Sunrun ¹	USA	US86771W1053	USD	27.44	885 556	17.76	532 941	1.19%	
Tesla	USA	US88160R1014	USD	123.47	443 390	224.87	787 041	1.76%	
								Osakaal fondi varade puhasväärtusest	
Emitent/väärtpaberi nimetus	Fondivalitseja	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2023	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Fondiosakud						26 545 274		24 165 031	54.09%
Kinnisvarafondid						508 851		658 573	1.47%
Birdeye Timber Fund 3	Birdeye Capital	Eesti	EE3600001756	EUR	9.98	508 851	12.91	658 573	1.47%
Aktsiafondid						25 188 688		22 672 043	50.75%
L and G Battery Value-Chain UCITS	Legal and General	Iirimaa	IE00BF0M2Z96	EUR	16.12	3 223 291	15.49	3 097 600	6.93%
iShares Electric Vehicles and Driving Technology U	BlackRock Asset Management Ireland Limit	Iirimaa	IE00BGL86Z12	EUR	6.32	1 074 257	6.86	1 166 540	2.61%
L and G Clean Energy UCITS ETF	Legal and General	Iirimaa	IE00BK5BCH80	EUR	10.60	317 979	9.46	283 830	0.64%
Global X Copper Miners ETF	Global X	USA	US37954Y8306	USD	33.09	4 793 005	33.94	5 090 498	11.40%
iShares Global Clean Energy ET	Blackrock Fund Advisors	USA	US4642882249	USD	20.73	3 914 822	14.09	2 818 099	6.31%
Global X Lithium and Battery Tech	Global X	USA	US37954Y8553	USD	60.35	3 629 065	46.10	2 996 471	6.71%
First Trust NASDAQ Clean Edge ¹	First Trust NASDAQ Clean Edge	USA	US33733E5006	USD	40.52	2 066 321	38.16	1 908 145	4.27%
Invesco Solar ETF ¹	Invesco PowerShares	USA	US46138G7060	USD	58.28	6 169 948	48.28	5 310 860	11.89%
Erakapitalifondid						847 735		834 415	1.87%
QCP PE Fund III	Quilvest Capital Partners PE Fund GP	Luksemburg	-	EUR	1.00	847 735	0.98	834 415	1.87%

Krediitiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitingu-agentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intrass	Löpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
2. Hoiused										5 799 880	12.98%
Arvelduskontod											
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		CHF			4	4	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		EUR			5 767 954	5 767 954	12.91%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		HKD			2 853	2 853	0.01%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		NOK			1	1	0.00%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		SEK			2 804	2 804	0.01%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	Aa3	Moody's		USD			26 264	26 264	0.06%
										Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
3. Muud varad										298 728	0.67%
Laekumata dividendid										66 113	0.15%
Muud nõuded										232 615	0.52%
VARAD KOKKU										44 687 039	100.03%
Fondi kohustised										- 15 053	- 0.03%
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS										44 671 986	100.00%

* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poor' s Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

¹ Investeering, mille väärtus on võrreldes eelneva perioodiga oluliselt (üle 10%) muutunud

² Reguleeritud turul mittekaueldavad võlaväärtpaberid

Reguleeritud turul mittekaueldavate finantsvarade väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduurireeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotarnija (Bloomberg) vahendusel. Keskmise soetushinna arvestamisel kasutatakse FIFO meetodit.

Seisuga 31.12.2022

(eurodes)

Emitent/väärtpaberi nimetus	Reiting	Reitingu-agentuur*	Emitendi riik	ISIN-kood	Valuuta	Tootlus aegumiseni	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2022 **	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
1. Väärtpaberid								50 878 394		42 793 613	94.43%

Võlakirjad											
								402 749		396 077	0.87%
Sunly 8% 17/11/2025 ²	NR	-	Eesti	EE3300001841	EUR	7.99%	1 013.70	239 233	1 009.78	238 308	0.53%
Sopruse157 omanikulaen	NR	-	Eesti		EUR	5.00%	1.00	163 516	1.00	163 856	0.36%
Oodatav krediidikahju (võlainstrumendid)										- 6 087	- 0.01%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2022	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Aktsiad						18 754 846	13 717 942	30.27%
Hepsor	Eesti	EE3100082306	EUR	11.70	362 700	9.10	282 100	0.62%
Sopruse pst 157	Eesti	EE3100096264	EUR	200.50	90 225	228.49	102 820	0.23%
VH Agent 008 osa ¹	Eesti	EE3100020660	EUR	1.00	45	2.07	93	0.00%
EDP Renovaveis	Hispaania	ES0127797019	EUR	19.07	858 134	20.58	926 100	2.04%
Talgo	Hispaania	ES0105065009	EUR	4.32	176 083	3.30	134 587	0.30%
Ballard Power Systems ¹	Kanada	CA0585861085	USD	17.10	528 778	4.49	157 182	0.35%
Li-Cycle Holdings Corp ¹	Kanada	CA50202P1053	USD	6.18	588 056	4.46	401 650	0.89%
Vision Marine Technologies	Kanada	CAC966571167	USD	13.83	121 013	4.32	43 221	0.10%
Ignitis Grupe	Leedu	LT0000115768	EUR	22.38	1 398 611	19.02	1 188 750	2.62%
Madara Cosmetics	Läti	LV0000101624	EUR	18.74	135 882	16.30	118 175	0.26%
Aker Carbon Capture	Norra	NO0010890304	NOK	1.72	1 225 654	1.10	752 020	1.66%
Vow	Norra	NO0010708068	NOK	2.72	282 129	1.69	169 016	0.37%
Air Liquide	Prantsusmaa	FR0000120073	EUR	124.45	581 803	132.40	618 970	1.37%
Cie de Saint-Gobain	Prantsusmaa	FR0000125007	EUR	52.58	736 082	45.65	639 100	1.41%
Epiroc A	Rootsi	SE0015658109	SEK	17.50	413 275	17.07	367 007	0.81%
Sandvik	Rootsi	SE0000667891	SEK	23.46	279 146	16.94	186 337	0.41%
Lamor Corp	Soome	FI4000512488	EUR	4.85	242 735	4.50	224 900	0.50%
Spinnova ¹	Soome	FI4000507595	EUR	13.82	414 532	5.44	163 200	0.36%
UPM-Kymmene	Soome	FI0009005987	EUR	31.80	1 192 351	34.93	1 309 875	2.89%
ITM Power ¹	Suurbritannia	GB00B0130H42	GBP	3.55	183 039	1.03	51 661	0.11%
Renewi	Suurbritannia	GB00BNR4T868	GBP	6.67	1 047 056	6.74	1 011 354	2.23%

Emitent/väärtpaberi nimetus	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2022	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest	
Orsted	Taani	DK0060094928	DKK	129.11	1 129 623	84.89	742 806	1.64%	
Rockwool	Taani	DK0010219153	DKK	317.51	1 507 402	219.59	1 043 064	2.30%	
Vestas Wind Systems ¹	Taani	DK0061539921	DKK	32.89	904 130	27.18	747 361	1.65%	
Lucid Group ¹	USA	US5494981039	USD	26.71	1 225 183	6.40	320 176	0.71%	
Plug Power ¹	USA	US72919P2020	USD	24.57	1 811 634	11.60	927 808	2.05%	
Sunrun ¹	USA	US86771W1053	USD	32.06	590 494	22.52	394 103	0.87%	
Rayonier	USA	US7549071030	USD	36.15	503 542	30.90	463 529	1.02%	
Tesla	USA	US88160R1014	USD	112.57	225 509	115.49	230 977	0.51%	
								Osakaal fondi varade puhasväärtusest	
Emitent/väärtpaberi nimetus	Fondivalitseja	Päritoluriik	ISIN-kood	Valuuta	Keskmine soetushind ühikule	Keskmine soetusväärtus kokku	Turuväärtus ühikule 31.12.2022	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
Fondiosakud						31 720 799	28 679 594	63.29%	
Kinnisvarafondid						508 851	608 257	1.34%	
Birdeye Timber Fund 3	Birdeye Capital	Eesti	EE3600001756	EUR	9.98	508 851	11.93	608 257	1.34%
Aksiafondid						31 211 948	28 071 337	61.95%	
L and G Battery Value-Chain UCITS ¹	Legal and General	Iirimaa	IE00BF0M2Z96	EUR	15.99	3 677 058	14.80	3 404 460	7.51%
iShares Electric Vehicles and Driving Technology U ¹	BlackRock Asset Management Ireland Limit	Iirimaa	IE00BGL86Z12	EUR	6.32	1 074 257	5.61	953 020	2.10%
L and G Hydrogen Economy UCITS ETF	Legal and General	Iirimaa	IE00BMYDM794	EUR	7.24	1 917 458	4.59	1 215 953	2.68%
L and G Clean Energy UCITS ETF	Legal and General	Iirimaa	IE00BK5BCH80	EUR	10.60	317 979	10.70	321 120	0.71%
WisdomTree Battery Solutions UCITS ¹	WisdomTree Investments	Iirimaa	IE00BKLF1R75	EUR	42.63	2 770 660	33.56	2 181 075	4.81%
Global X Copper Miners ETF	Global X	USA	US37954Y8306	USD	34.50	5 127 754	33.22	5 314 832	11.73%
First Trust NASDAQ Clean Edge	First Trust	USA	US33737A1088	USD	93.25	428 041	81.79	408 956	0.90%
iShares Global Clean Energy ET	Blackrock Fund Advisors	USA	US4642882249	USD	21.47	3 914 822	18.61	3 722 108	8.21%
KraneShares Global Carbon Strategy ETF ¹	Krane Funds Advisors	USA	US5007676787	USD	47.93	4 347 021	34.19	3 248 312	7.17%
Global X Lithium and Battery Tech ¹	Global X	USA	US37954Y8553	USD	62.52	3 629 065	54.95	3 571 770	7.88%
VanEck Vectors Low Carbon Energy ¹	VanEck Vectors	USA	US92189F5026	USD	138.33	242 539	103.94	207 877	0.46%
Invesco Solar ETF ¹	Invesco PowerShares	USA	US46138G7060	USD	82.59	3 765 294	68.39	3 521 854	7.77%

Krediitiasutuse nimi	Hoiuse liik	Päritoluriik	Reiting	Reitingu-agentuur*	Algus-kuupäev	Alusvara nimetus	Intrass	Löpp-tähtaeg	Hoiustatud summa	Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
2. Hoised										2 052 638	4.53%
Arvelduskontod											
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		EUR			2 038 637	2 038 637	4.50%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		SEK			2 465	2 465	0.01%
SEB Pank	Nõudmiseni hoius	Eesti	A+	S&P		USD			11 536	11 536	0.03%
										Turuväärtus kokku	Osakaal fondi varade puhasväärtusest
3. Muud varad										710 835	1.57%
Laekumata dividendid										710 835	1.57%
VARAD KOKKU										45 557 086	100.53%
Fondi kohustised										- 241 384	- 0.53%
FONDI VARADE PUHASVÄÄRTUS										45 315 702	100.00%

* Lühendatud reitinguagentuuride täisnimed on Moody's Investor Service, Standard&Poor's Corporation ja Fitch IBCA.

** Ühiku turuhind sisaldab selleks kuupäevaks kogunenud intressi.

¹ Investeering, mille väärtus on võrreldes eelneva perioodiga oluliselt (üle 10%) muutunud

² Reguleeritud turul mittekaubeldavad võlaväärtpaberid

Reguleeritud turul mittekaubeldavate finantsvarade väärtuse hindamiseks kasutab AS LHV Varahaldus vastavalt veebilehel lhv.ee avalikustatud eeskirjale „LHV Varahalduse investeerimisfondide vara puhasväärtuse määramise sisemised protseduureeglid“ aktiivse turu kõrgeimat ostunoteeringut hindamispäeva seisuga (last bid-price), mis saadakse infotarnija (Bloomberg) vahendusel. Keskmise soetushinna arvestamisel kasutatakse FIFO meetodit.

Sõltumatu vandeaudiitori aruanne